

**UCHWAŁA NR XXI/145/21
RADY GMINY NUR**

z dnia 17 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Nur

Adam Murawski

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

Podstawy prawne programu:

- 1) Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.)
- 2) Ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.),
- 3) Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.),
- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury
  - 5) „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r., poz. 209 ze zm.),
  - 6) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 r., poz. 821 ze zm.),

Do zadań własnych gminy należy:

- a) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Wstęp

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. „Urodzenie się w określonej rodzinie wyznacza nie tylko punkt startu do dalszej życiowej drogi, lecz do pewnego stopnia określa także szansę realizacji przyszłych celów życiowych. Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej

rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniejsze mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Gmina Nur podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, pracownicy ochrony zdrowia, odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Nur. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji

profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Niniejszy Program Zawiera zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Nur skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W części opisowej Programu zostały zawarte podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie a w części metodologicznej ukazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Nur – w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Gminy, Szkół, Ośrodków Zdrowia, Komisariatu Policji w Nurze, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nurze. Powyższe dane posłużyły do przeprowadzenia analizy w oparciu, o którą wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu.

1. Charakterystyka przemocy w rodzinie

Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle

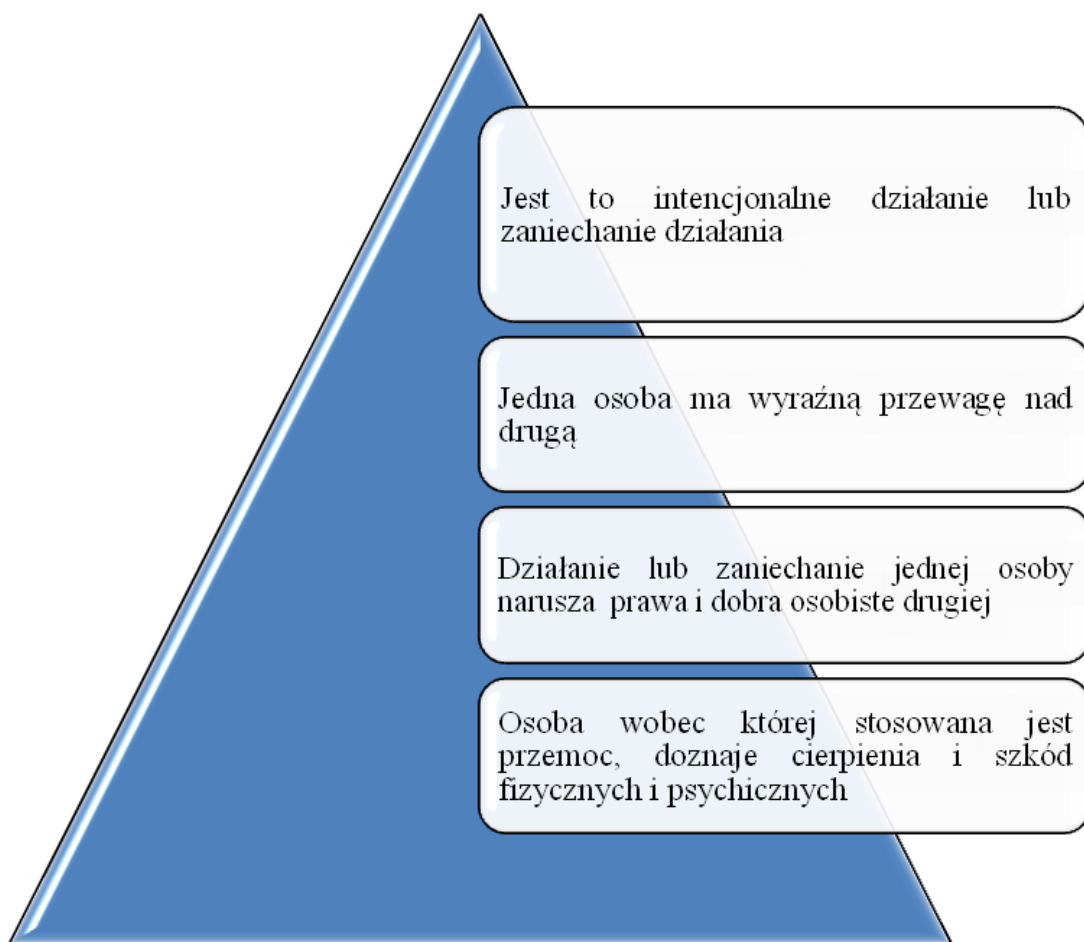
W literaturze tematu wymieniane są cztery terminy najczęściej używane w odniesieniu do aktów przemocy: „agresja” (aggression), „przemoc” (violence), „przymus” oraz „przemoc o charakterze przestępczym” (crimi-nal violence). Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie, z którą jest to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”.

O przemocy mówimy w przypadku braku równowagi sił, kiedy osoba posiadająca przewagę fizyczną i /lub psychiczną wykorzystuje je przeciwko słabej jednostce. Warto również wspomnieć, iż w obydwu

przypadkach stosowane są te same formy zachowań, dlatego też wyróżnić możemy przemoc fizyczną i przemoc werbalną.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym. Można rozważać ją między innymi na płaszczyźnie medycznej (skutki przemocy wobec ofiary), psychologicznej (związki między ofiarą i sprawcą przemocy, sposoby działania sprawców i ofiar), prawnej (zagadnienia karalności sprawców przemocy w rodzinie), społecznej (społeczne skutki przemocy w rodzinie) i instytucjonalnej (działanie instytucji stykających się z przemocą w rodzinie).

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna - np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna - np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie

choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, nie zapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Na mechanizmy przemocy składają się następujące elementy: cykle przemocy, syndrom wyuczonej bezradności, zjawisko „prania mózgu”, zespół stresu pourazowego, proces wiktymizacji, mechanizm psychologicznej pułapki.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia - jest to pierwsza faza, w której z różnych przyczyn dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna się dziać coś złego, przyczynami napięcia są często blahostki, drobne nieporozumienia. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana natomiast osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się uniknąć awantury

2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Następuje eksplozja uczuć. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. W tej fazie, ofiary decydują się zwołać pomocy, złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc zachowuje się wobec ofiary jak w okresie narzeczeństwa, wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości, mężczyzna na nowo uwodzi ofiarę. Przeprosinom często towarzyszą lzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Ulegają złudzeniu, że złe traktowanie się już nie powtórzy. W tym czasie ofiary zaczynają usprawiedliwiać zachowanie sprawcy, bronią go – biorąc winę na siebie. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.

Syndrom wyuczonej bezradności

Wyuczona bezradność jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo że czasem ma świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne.

Zjawisko „prania mózgu”

Powoduje u ofiary zupełną zmianę obrazu siebie: uważają się za głupie i niezdolne, co sprawia, że nie podejmują nowych, czy trudniejszych działań. Ich życie koncentruje się na dostosowaniu do żądań sprawcy. Przeżywają stale lęk i poczucie winy, mają osłabioną zdolność psychiczną i fizyczną do

stawiania oporu, bezkrytycznie przyjmują obraz rzeczywistości, jaki kreuje sprawca. Metody stosowane w „praniu mózgu”, stanowią istotę przemocy psychicznej. Najczęściej używanymi metodami prania mózgu są: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, groźby i demonstracja wszechmocy, sporadyczne okazywanie pobłażliwości.

Zespół stresu pourazowego

Powstaniu tego zdarzenia sprzyjają sytuacje zewnętrzne, w których człowiek narażony jest na utratę życia lub zdrowia, gdy obserwuje zranienie, zagrożenie życia. W przypadku przemocy wystarczy sama groźba jej użycia, by wywołać wstrząs u ofiary. Często osoby stosujące przemoc są w stanie gestem, słowem, spojrzeniem, charakterystycznym zachowaniem wywołać u osób wobec, których stosują przemoc paraliżujący lęk i uległość.

Proces wiktylizacji

U ofiar przemocy domowej doświadczających zespołu zaburzeń stresu pourazowego i poddawanych intensywnej przemocy psychicznej często rozwija się tzw. proces wiktylizacji, który zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby.

W miarę upływu czasu powtarzająca się przemoc burzy utrwalaony obraz życia i własnej osoby, na którym opierała się dotychczasowa egzystencja. Maltretowana osoba traci podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, traci zaufanie do siebie i zaczyna źle o sobie myśleć. Często czuje się jak małe dziecko i pragnie wycofać się z normalnego życia i odizolować od innych.

Mechanizm psychologicznej pułapki

Ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w co tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że ona trwa w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągle żyje nadzieją, że będzie lepiej.

Společne skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym. Osoby jej doznające nie są w stanie funkcjonować poprawnie w relacjach interpersonalnych, są wyizolowane i bezradne. Dzieci wychowywane w rodzinach, w których dochodziło do przemocy z dużym prawdopodobieństwem będą ujawniać zaburzenia zachowania, zachowywać się agresywnie, powtarzać zaobserwowane zachowania w późniejszym życiu. Prawdopodobne jest również kontynuowanie schematu rodzinnego poprzez wybieranie agresywnego partnera. Ofiary mogą być zastraszane przez partnerów, którzy grożą im śmiercią lub śmiercią ich dzieci, jeśli prawda o przemocy wyjdzie na jaw; odczuwają lęk przed zemstą. Mogą być przekonane, że przemoc dotyczy tylko ich osoby, inni zaś nie mają takich kłopotów; czują się winne, mogą myśleć, że gdyby były lepsze. Często uważają, że przemoc jest sprawą rodzinną i nie mogą liczyć na pomoc z zewnątrz. Ofiary utraciły wiarę w pomoc, ponieważ w przeszłości okazała się mało skuteczna. Wolą utrzymywać małżeństwo nawet za cenę cierpienia, ze względu na wartości religijne lub

tradycje kulturowe. Sprawcy przemocy w rodzinie stanowią grupę niejednorodną pod wieloma względami. Różnicuje ich płeć. Mimo, iż przewaga liczebna wśród sprawców jest po stronie mężczyzn, nie można marginalizować sytuacji, w których sprawcami przemocy są kobiety tym bardziej, że nie są to przypadki odosobnione. Stosowaniu przemocy towarzyszy często uzależnienie alkoholowe. Jak wskazują dane z procedury Niebieskiej Karty, w grupie sprawców dominują osoby uzależnione. Nie oznacza to jednak, że każdy sprawca przemocy nadużywa alkoholu. Sprawcami przemocy są również osoby, które nie mają problemu alkoholowego. Nie istnieje bowiem żaden związek przyczynowy pomiędzy uzależnieniem, a stosowaniem przemocy. Alkohol sprzyja przemocy, ale jej nie powoduje. Przyczyny przemocy leżą gdzie indziej. Zachowanie sprawcy może być wynikiem tego, iż: jest przeciążony problem, silnymi emocjami, agresywnymi uczuciami, nie posiada umiejętności współżycia z drugim człowiekiem, brak mu wiedzy o drugim człowieku i życiu, brak mu wychowania i wykształcenia form współżycia w rodzinie, jest obciążony środowiskowo np. wzorcem bicia, przemocą, był wychowany w tradycji i kulturze grupy społecznej, która akceptowała użyte siły we wzajemnych kontaktach, sam doznaje cierpienia (agresywne odreagowywanie), ma skłonności do sadyzmu, jest niedowartościowany, niezaradny życiowo, chce dominować nad partnerem, jest zazdrosny, zawistny. Sprawcy przemocy to osoby z różnym poziomem świadomości własnych agresywnych działań. Są wśród nich jednostki w początkowym stadium stosowania przemocy, mające poczucie złego, krzywdzącego zachowania oraz dłużej sprawcy z postawą zaprzeczenia i braku odpowiedzialności. Różna jest, tym samym, wśród sprawców przemocy motywacja do zmiany.

2. Założenia programowe

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Nur zakłada realizację kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie ich agresywnych postaw i zachowań, a także na edukację społeczności lokalnej w zakresie charakterystyki zjawiska przemocy w rodzinie oraz miejsc i form możliwej pomocy dla osób dotkniętych tym zjawiskiem lub będących jego świadkami. Program ten i jego realizację cechować musi:

Systemowość – program dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Elementami takiego systemu na poziomie lokalnym są pracownicy wszystkich instytucji z danego terenu zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, włączeni w proces niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc. Pomiędzy specjalistami i instytucjami istnieje współdziałanie i kooperacja – we współpracy wypracowana jest i realizowana strategia pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. System pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową opiera się o diagnozę problemu przemocy domowej uwzględniającą, skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie

działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie pomocy osobom uwięzionym w przemoc domową, możliwości bariery podejmowania działań pomocowych. Interdyscyplinarność-działania na rzecz rodziny są planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych placówek, organizacji i instytucji. Kluczowe znaczenie ma praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca. Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych niezbędne jest kompleksowe podejście do sytuacji, w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą, poprzez tworzenia sieci współpracy opartej o działanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Interdyscyplinarny sposób pracy zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, oszczędza czas i pieniądze, a przede wszystkim daje szansę na ograniczenie negatywnych skutków przemocy w przyszłości. Praca w Zespole (grupach roboczych) daje możliwość uzyskania szerszej informacji o sytuacji ofiary, dyskusji nad problemem klienta, utworzenia odpowiedniego planu pomocy i przede wszystkim pozwala podzielić zadania dla poszczególnych instytucji. Kompleksowość – przemoc domowa jest ujęta w Programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe, rozpatrywane w kilku perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej, społecznej. Uwzględnienie różnych aspektów przemocy domowej pozwala na lepsze zrozumienie problemu, dostrzeżenie konsekwencji i innych problemów powiązanych z przemocą. Umożliwia także dokonanie pełniejszej diagnozy i wskazuje możliwości oddziaływania, celem zwalczania i zapobiegania przemocy. Efektywność – Program zakłada realizację celów i kierunków działań, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań, w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami specjalistami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pozwala to na wypracowywanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań.

3. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Nur

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu w latach 2016 – 2020. Istotnym elementem programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. W oparciu o dane jakie przedstawia Tab. Nr 1 stwierdzić należy, niewielki spadek interwencji domowych i prowadzonych w ich wyniku procedury „Niebieska Karta”. Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie gminy. Zjawisko to występuje dość powszechnie jednak bardzo często nie jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie.

Przemoc może dotknąć każdego z nas, dlatego tak ważne jest stworzenie odpowiedniego, skutecznego i profesjonalnego systemu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej. Również ważne jest

stworzenie na terenie gminy odpowiedniej infrastruktury i przeznaczenie odpowiednich środków finansowych na walkę ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart złożonych w latach 2018 – 2020 (opracowanie własne)

Lista Niebieskich Kart	2018	2019	2020
Liczba NK w tym założonych przez:			
a. Pomoc społeczną	2	4	1
b. Policję	5	5	6
c. Ochrona zdrowia	–	–	–
d. oświata	–	–	–
e. GKRPA	–	–	–
Liczba rodzin objętych działaniem ZI/Grupy Roboczej	15	16	15

4. Cele programu i realizatorzy

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nur powstał na podstawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w tym analizy zjawiska przemocy w rodzinie. Jego celem jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program zawiera zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienienie realizatorów i adresatów programu, instytucje i organizacje współpracujące.

Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Nur, w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

Cel główny

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielanie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nur. Program ma także na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Został oparty na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji, środowisk oraz osób fizycznych,
- 2) zwrócenie uwagi na szczególną ochronę dzieci, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania, przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej.

Cele szczegółowe:

- 1) zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- 2) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- 3) spadek liczby przypadków przemocy,
- 4) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- 5) stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, festyny itp.

Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Urząd Gminy Nur,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurze,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nurze,
- 4) Szkoła,
- 5) Policja,
- 6) Służba zdrowia,
- 7) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 8) Sąd.

Adresaci programu:

- 1) rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy,
- 2) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą m.in. pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, pedagog, pracownicy służby zdrowia, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązania Problemów Alkoholowych, Kuratorzy sądowi, prokuratorzy.

5. Prognozowane efekty:

- 1) Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej gminy Nur o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 2) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie zaangażowania się społeczności lokalnej w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

- 4) Zwiększenie liczby oraz poszerzenie kwalifikacji osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz pomagających ofiarom przemocy i pracujących z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc,
- 5) Zbudowanie na terenie Gminy Nur spójnego, pełnozakresowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 7) Redukowanie i minimalizowanie skutków zjawiska przemocy domowej.

6. Podstawowe zadania

Lp.	Nazwa i opis zadania	Kierunki działań	Jednostki odpowiedzialne za realizację	Harmonogram działań
1	Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Nur na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.	Prowadzenie poradnictwa o możliwościach i formach wsparcia ofiar przemocy oraz jednostkach udzielających pomocy. Rozpowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na stronie internetowej GOPS w Nurze.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Nurze, Posterunek Policji w Nurze, Służba zdrowia, Kuratorzy, Szkoła Podstawowa w Nurze, GKRPA w Nurze, Biblioteka Publiczna Gminy Nur.	2021 r. – 2025 r.
	Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej. Podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Nurze, Posterunek Policji w Nurze,	2021 r. – 2025 r.

2	przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup ryzyka.	Praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wykonywanie czynności zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Praca grup roboczych na rzecz rodzin, w których dochodzi do przemocy. Inicjowanie i prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w zajęciach specjalistycznych dla sprawców.		
3	Systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy. Udział w konferencjach, szkoleniach, naradach, wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami udzielającymi pomocy dla ofiar przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Nurze, Służba Zdrowia, Szkoła Podstawowa w Nurze, GOPS w Nurze, Kuratorzy, Posterunek Policji w Nurze	2021 r.-2025 r.
4	Zmiana postaw osób stosujących przemoc.	Praca socjalna na rzecz osób stosujących Przemoc. Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach	GOPS w Nurze, Posterunek Policji w Nurze, GKRPA w Nurze, Szkoła Podstawowa w Nurze, Zespół Interdyscyplinarny w Nurze.	2021 r.-2025 r.

		zagrożonych przemocą. Prowadzenie w rodzinach zagrożonych przemocą kampanii informacyjno-edukacyjnych dla Rodziców.		
5	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie	Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Nurze, GKRPA w Nurze, Szkoła Podstawowa w Nurze.	2021 r.-2025 r.
6	Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie.	Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, udzielenie profesjonalnej pomocy, wdrażanie Procedury NK oraz monitorowanie prowadzonych postępowań. Opracowywanie, udostępnianie materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy, współpraca z instytucjami prowadzącymi Domy Samotnej Matki, Centrum Interwencji Kryzysowej.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Nurze, Posterunek Policji w Nurze, GKRPA w Nurze.	2021 r. – 2025 r.

Wdrażanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowany na lata 2021- 2025 zakłada ciągłość w realizacji wytycznych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań. Program będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką rodzinną.

7. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nurze na podstawie zebranych informacji przekazanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę i ich skuteczność oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań oraz rozwijanie programu w przyszłości.

8. Finansowanie

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Nur, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Nur, dn.: 17 marca 2021 r.

1

**Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025**

GŁOSOWAŁO: 13

głosowało ZA: 13

głosowało PRZECIW: 0

WSTRZYMAŁO się: 0

LP.	Nazwisko i Imię	jak głosował
1	Bielik Krzysztof	głosował ZA
2	Bogucki Grzegorz	głosował ZA
3	Godlewski Stanisław	głosował ZA
4	Góral Jarosław	głosował ZA
5	Jadczak Andrzej	głosował ZA
6	Jańczuk Edward	głosował ZA
7	Kamiński Józef	głosował ZA
8	Kombór Ryszard	głosował ZA
9	Kowalczyk Remigiusz	głosował ZA
10	Murawski Adam	głosował ZA
11	Norberczuk Dariusz	głosował ZA
12	Stańczuk Emilia	NIE głosował
13	Stpiczyński Grzegorz	głosował ZA
14	Tchórznicki Janusz	głosował ZA
15	Tymiński Dariusz	NIE głosował

PRZEWODNICZĄCY RADY

Accey
Adam Murawski